

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Iohannis Cassiani de institutis coenobiorum libri XII - Cod. Aug. perg. 87

Cassianus, Johannes

[S.l.], [9. Jahrh.]

Liber II: de canonico nocturnarum orationum et psalmorum modo; capitula
fehlen

[urn:nbn:de:bsz:31-62667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-62667)

Duplici igitur hoc quod diximus
 in singulo christi miles accen-
 tus: in interm quomodus ca-
 nonicarum orationum psalmo-
 rum que sit in partibus: oribus
 a sanctis patribus antiquitus
 statutus agnoscat; De quali-
 tate uero eorum uel que ad
 modum orare secundum aposto-
 li sententiam sine intermissi-
 one possimus: suis in locis cum
 seniorum conlatione coepe-
 rimus exponere: quantum dominus
 donauerit profertur. ¶

Multos necque per alios con-
 perimus regiones pro captu
 mentis super habentes quidem
 ut ait apostolus zelum dei
 sed non secundum scientiam: super
 haec re diuersos typos ac regu-
 las ibidem & constituisse; Qui-
 dam enim uicinos seu trice-
 nos psalmos: & hos ipsos anti-
 phonarum protelas me-
 lodis: & ad iunctione quarun-
 dam modulationum debere
 dici: singulis noctibus censuerunt
 Alii & licet hunc modum & ce-
 dese temptauerunt: nonnulli
 decem octo: & quoniam hunc modum
 diuisis in locis diuisum ca-

**INCIPIT DE CANONICO
 NOCTURNARUM ORA-
 TIONUM ET PSALMORUM
 MODO LIBER SECUNDUS.**

nonem cognouimus institutu.
Totq; propemodum typos ac
regulacis uidimus usurpata.
quot & licet monasteria cel
lectiq; conspeximus. Sunt qui
b; in ipsis quoq; diuisis orati
onum officis. id est. testice.
s& ecc. nonceq; aduisum est.
ut scdm horarum modum.
in quib; h&e dō redduntur
obsequice. psalmorum & licet
& orationum putarentur nu
merum coguandum. Non
nullis placeat. senariū nume
rum singulis diei conuulib;
deputari. Quapropter ne
cessarium reor. antiquissima
patrum proferre in medi
um constitutionem. que
nunc usq; p totam egyptū
cedi famulis custoditur.
Quo nouelli monasterii in
xpo rudis infanzia. antiquis
simorum potius patrum
u& usitatissimis institutiōi
b; imbuetur. iii

Itceq; per uniuersam egyptū
& thebecidem. ubi monaste
rice non pro unius cuiusq;
renu licentis instituantur
arbitrio. sed p successiones

ac traditiones maiorum.
usq; in hodie hunc diem uel p
manib; ut mansura fun
dantur. Legitimum oratio
num modum. in uespertinis
conuenlib;. s& in nocturnis
uigiliis. uidimus r& lenlceri.
Non enim quisquam conuen
ticulo fratrum. sed ne sibi
quidem ipsi pre esse concedi
tur. Priusquam non solum
uniuersis facultatib; suis
reddatur & eternus. sed ne
sui quidem ipsius esse sed omi
nium. ut potestatem habe
re cognoscat. Itanamq; re
nuntiam hunc mundo.
quib; lib& facultatib; ac di
uitiis pceditum. necesse ē.
coenobii commemorationem
& p&lere. ut in nullo sibi ex
his que reliquit aut inlulit
monasterio. oblectetur.
Sic oboedire cunctis. ut rede
undum sibi scdm sententia
m dñi. ad in fecundiam phys
tinam nouerit. nihil sibi con
sideratione cui. ut annorū
nume & sitate presumens.
quā in seculo maniter consūp
tam se reputat p didisse.

Sed pro rudimentorum me-
rito. & tunc in nouitate. q̄a
se gerere in xp̄i militice se
cognoscit: subde se & iuniorib;
non mor & lux. Ope-
ris quoq; ac sudoris ad su & lu-
dinem ite subire compellit.
ut propriis manib; iuxta
apostoli p̄ceptum. cōtidi-
anum uictum. ut suis usib;
ut ad uentum necessita-
tib; p̄cerant. & fecerit ut
p̄berite possit & delicias
obliuisci. & humilitatē cor-
dis. contritione laboris ad-
quirere; Ideoq; nullus con-
gregationi fratrum p̄-
futura eligi: prius quam
idem qui p̄ficiendus est.
quid obtemperaturis oportet
imperari. oboediendo
didicerit. & quid iuniorib;
tradere debeat institutis
seniorum fuerit adhibitus;
Bene enim regere ut regis
piens esse pronuntiant.
summūq; donum. & gratia
sc̄i sp̄ esse definiunt; Nam
neq; salutaria p̄cepta.
quempiam posse obtempe-
ranlib; p̄stituerē nisi &

qui prius uniuersis institutum
disciplinis fuerit instructus.
Nec oboedire quemquam seni-
ori posse. nisi & in qui con sum-
matus timore d̄i. & humili-
tatis fuerit uirtute p̄fectus;
Ideoq; diuersitates typorum
ac regulorum. per c̄teras
provincias c̄sumus usur-
pates; Quod plerumq; seni-
orum institutionis & per-
tes monasterii p̄esse au-
demus. & c̄bbates nos ante
quam discipulos professi.
Quod libitum fuerit statum
promptiores n̄orum in-
uenlorum & c̄gere custodia
quā & aminatam maiorum
seruare doctrinam; Sed dū
orationum modū. qui potis-
simus debeat custodiri. uo-
lumus & replicare. institutis
patrum auidius p̄uocati.
Narrationem quam suis re-
seruabam locis. p̄prope-
sō & c̄cessu p̄uenim; Nunc
itaq; ad propositum reuer-
tamur;
Igitur p̄ uniuersam ut diximus
egyptum. & thebaidem. d̄o
denarius psalmorū numbr̄is.

tam ues p[er]tinis quam innocu
 ty his sollempnitatib; custo
 ditur. Itc dum taxat. ut post
 hunc. dux l[et]tiones u[er]beris sci
 licet ac noui testamenti. sin
 gule subsequant[ur]. Quimodus
 antiquitus constitutus. idcir
 co per tot seta p[er]nes cuncta
 illarum pro uincorum mo
 nasteria in lemeratus nunc
 usq; perdurat. Quia non hu
 mana ad inuentione statu
 tus a seniorib; affirmatur.
 sed celitus angeli magisterio.
 patrib; fuisse delatus. **V**

Jan cum in primordiis fidei.
 p[er]uicaci quidem sed probatissi
 mi monachorum nomine con
 sentur. quisi cut ab ex[em]plo mo
 rice bicengelista marco. qui
 primi alexandri[en]si urbi ponti
 fex p[re]fuit. norman suscep[er]e
 uiuendi. Non solum illa mag
 nificax et tenebant. que primi
 tus & eclesiam ut c[on]cedentium
 turbes in actibus apostolo
 rum legitur celebrasse. mil
 titudinis scilicet c[on]cedentiu
 erat cor & anima una. N[on] &
 quisquam eorum que posside
 bat a quid suu esse dicebat.

seclerant illis omnia comuna.
 Quot quot enim possessores
 agrorum aut domorum e
 rant uendentes adferebant
 p[re]diccorum que ubi de
 bant. & ponebant ante pedes
 apostolorum. Diuidebat
 autem singulis. prout cuiq;
 opus erat. Uerum & licet his
 multo sublimiora cumula
 uerant. & enim secedentes
 in s[er]u[er]iora suburbiorum
 loca. agebant uitam. tanto ab
 stinens rigore districta.
 ut & iam his quierant religi
 onis & t[er]mi. stupori esset
 tam ardua conuersionis
 eorum professio. Eoeni fer
 uore. diuinarum scriptura
 rum l[et]tionib; orationiq;
 & operimanuū dieb; ac noc
 tib; incubabant. ne p[er]carum
 quidem ap[er]t[ur] ut memo
 ria. nisi cl[er]o. testioe die. cor
 poris interpellat & media.
 Cibumq; ac potum. non tam
 desideratum. quam necessariu
 sum essent. & ne hunc quidem
 ante solis occasum. ut t[em]p[or]e lucis.
 cū spiritualium meditationū
 studis. curau[er]it & corporis. cū

de abstinētia
 priorum

nocte sociocent; Alii q; his
multo sublimiora p̄ficere
De quibus & licet is qui minus
indigenarum relatione cog
nour. & ecclesiastica historia
poterit edoceri; Ea igitur
tempestate cum & ecclesie il
lius primitiue perfectio.
penes successores suos ad
huc & cenli memoria inui
olata durarēt. feruensq;
p̄ccatorum fides. necdum
in multitudine dispersa
tepuisset. Venerabiles pa
tres. per uigili cura postens
consulentes. quinam modus
cōtidiano cultui. p̄ uniuersū
frat̄eritatis corpus doceri
deberet. tractaturi conue
niunt. Ut h̄greditatē pie
tatis ac peccis. & licet succes
soribus suis. absolutam ab
omni dissensionis lite. tr̄ns
mitterent; Uerentes scili
cēt. nequa in cōtidianis sol
lemnitatibus. inter uisus ei
dem cultu re consistet. dis
sonant. licet ut uari & cōs̄cor
ta. quandoq; in posterum.
erroris. ut ḡmulationis. seu
schismatis noxi. germen e

In illo

mitteret; Cumq; pro suo u
nusquisq; feruore. in firmi
tatis in memoraliens. id sta
tui debere censeret. quod con
templatione fidei. ac robore
sui. fecillimum iudicabat.
Parum discutens. quid ḡne
raliter plenitudini frat̄erū
possibile esset. In quā & cer
se. in firmorum quoq; par
tem maximam repperit.
Diuesisq; modis. enos mem̄sal
morum numerum institu
ere. pro animi sui uisute cer
tarent. Et alii quinquage
nos. alii sexcegenos psalms.
nonnulli ues̄. ne hoc quidem
num̄es̄ conlenli. & cōdi & im
debere censerent. Essetq;
inter eos. pro re legionis re
gulce. pie conlenlionis sanc
ta diuesit̄es. Ita ut tempus
solemnitatis ues̄ptine. sacra
tissime succederet. & questio
ni. cōtidicenos orationum ri
tus uolentibus. celebrare. un
in medium psalms dñō can
taturus & surgit. Cumq; se
dentibus. cum etis. ut em̄oris
nuncusq; in egypti partibus.
& in psallentis uerbis om̄s

cordis in lenitione defixis: un
 decim psalmos orationum
 inlectione distinctos.
 conliguis uestibus parili pro
 nunliatione canit et duo
 decimum sub alleluiae re
 spon sione consumant. Ab uni
 uersorum oculis repente
 sub tractus: quæstioni parit
 & cerimonis finem imposuit.
 Exhinc uenerabilis patrum
 senatus intellegens: angeli
 magisterio. con gregationi
 bus fratrum generalē canō
 nem. non sine dispensatione
 dñi constitutum. dicitur
 hunc numerum tam in ues
 ptinis: quam in nocturnis
 conueniculis custodiri: qui
 b: llectiones geminas ad iun
 genles: id est unam ueteris.
 & aliam noui testamenti.
 tan quam a se eccs traditas.
 & uelut extra ordinariis.
 uolentibus tanlum. ac diu
 narum scripturarum me
 moriam possidere. as sidua
 meditatione studenlibus.
 addiderant. In die uero sab
 bati uel dominico. utraq; de
 nouo & ueteri testamento.

id est unam de ceptolo. ut
 abtib: ceptolorum. & cetera
 de & ceteris; Quod & ceteris
 totis quin quagenis dieb;
 fecerunt. hi quib; lectio cure
 est. sicut in bñoria scriptura
 rum.
Hec igitur predictas oratio
 nes: hoc modo incipiunt atq;
 consummant. Ut finito psal
 mo. non statim ad incurua
 tionem genuum conuertant.
 quæ admodum facim; in hac
 regione nonnulli. Qui nec
 dum bene finito psalmo. in
 orationem procumbere
 festinamus. Ad cele ritate
 missæ quanlotius prope
 rantes. Cuius dum uolumus
 excedere modum. qui antiqui
 tus a maiorib; statutus est.
 supputantes residuorū psal
 morum numerum. ad finē
 tendere perurgemur. De
 refectione potius lassæ cor
 poris cogitantes: quam ora
 tionis utilitatem & com mo
 deo requirentes. Apud illos
 ergo non ita est. sed antequam
 flectant genua. paulis orant.
 & stant in supplicatione.

maiores temporis parte
suspendunt. Itaque post hæc
puncto breuissimo proci
dentur humi. uelut adoran
tes tantum diuina clemē
tiam. summa uelocitate
consurgunt. Ac rursus erē
ti. & expansis manib;. eodē mo
do quo prius stantes oraue
rant. suis precib; immorant;
Humi namq; diutius procū
bent. non solum cogita
tionib; diunt. uerum & iam
somno grauius impugnant;

Quod & licet nos uerum esse.
utinam non experimentis.
& cotidiana consuetudine
nosceremus. qui sepe nume
ro hæc eadem incurua
tionem membrorum. non
tam orationis quam refec
tionis obtentu in terram
prostrati. optinemus diuti
us prolongari;

VII
Cum cū is qui orationem col
lectur. e. et terra surrexe
rit. omnes partē erigant.
Ita ut nullus nec antequam
inclinetur ille genua flecte
re. nec cum & terra surrexe
rit. remorari presumat.

Non tam securus fuisse illi.
ut conclusionē qui precē collu
git. quam suam celebrasse cre
deretur;

VIII
Illud & licet quod in hæc prouin
cia uidimus. ut uno cantante.
in ecclesia psalmi rōm. adstan
tes concinant cum clamore.
gloria patri & filio & spū scō.
nusquā p omnē orientē audi
uimus. Sed cum omnium silē
tio. ab eo qui cantat finit opal
mo. orationē succedere. hac
glorificationē. trinitati. sicut
tum modo solere in lisona
terminari;

VIII
Et quia nos adorationum ca
nonicarum modum. conse
quenter institutorum ordo
prouerit. quorum pleniorē
tractatum. licet & in conspatione
seniorum se seruemus. Ibidē
plenius de gesturi. cum de ecc
rum qualitate & uigilate.
uerbis eorum disserere coepe
rimus. Necesse erit. tamē
reor. pro oportunitate loci.
ac narrationis ipsius. quō ta
obtulit sese occasio. & iam in
presenti pecuca presringe
re. Ut formantes inlerim &

terioris hominis motus. & luc
 ut quedam nunc orationis fun
 damenta iaccientes. Minore p
 hec & labore. cum coeperimus
 de statu interioris hominis dis
 putare. orationū quoq; ei fecer
 tigia construamus. Illud ante
 omnia providentes. ut si nos
 ab illeccerratione. quam cupi
 mus oportune dō uolente dige
 rere. pr̄ueniens uirgē nr̄e fr̄s
 excluderet. ut inritia uobis rei
 pr̄sestim tam necesse sc̄riae. **X**
 hac opere relinquamus. quib;
 pro cordore desiderii totum
 tardum ē. Ut dum nobis huius
 commorationis tribuuntur
 induitiae. saltem quosdam tan
 tis p̄orationum lineas pr̄se
 signemus. quib; hi uel maxime
 qui in coenobis cōmorantur.
 ualeant aliquaten' informari.
 Simul & iam prospicientes. his
 qui forsitan huic tantum mo
 do occupari libro. ad illum per
 uenire non poterunt. ut in str̄e
 tione huius. erga orationis q̄a
 litatem. ut & p̄stere p̄peri
 antur inbuti. ut quem admo
 dum sunt de habitu & comitu
 & exterioris hominis instituti.

ruelliam qualiter eum ad offe
 renda spiritalia seccorificice de
 beant exhibere. non nesciant;
 Siquidem hi libelli. quos in pr̄se
 senti cūdere dño adiuuante
 disponim'. ad & exterioris homi
 nis obseruantiam. & instituti
 onem coenobiorum. comp̄len
 tius aptabunt. Illi uero. addit
 uo disciplinam interioris ac p̄fecti
 onem cordis. & anachor & ceterū
 uitam atq; doctynam. potius
 pertinebunt.
Cum igitur predictas sollemp
 nitates. quos illi synodus uocant.
 celebraturi conueniunt. tan
 tum pr̄b̄ & lura cunctis silen
 tium. Ut cum munum tam
 numerosae fratrum multi
 tudo conueniat. pr̄b̄er illum
 qui consurgens p̄ saluum de ch
 rat in medio. nullus hominum
 penitus cadesse credatur. Ne
 pr̄cipue cum consummatur
 oratio. in qua non sputus emi
 titur. non ex creatio obstre
 pit. non tussis in l̄ersona p̄l. non
 oscitatio somnolenta dissurtis
 malis & hiccub; trahit. nulli
 gemitus. nulla suspiria. & licē
 adstantes impeditura p̄munt.

N

N

Nonnullæ uox absq; sacerdotis
præcem concludens au
ditur. nisi forte hæc que per
excessum mbriliclaustra
oris effugerit. queq; insensi
biliter cordi obrepserit.
Immoderato scilicet atq; intol
lerabili sp̄i feruore succensio.
dum ecc que ignita mens inse
m& ipse non præual& conti
nere. per ineffabilem quen
dam gemitum & inlimis p̄ce
toris sui condeuicib; eueppo
rere conatur; Illum uero q̄
constitutus in lepore mbrilic
cum clamore supplicat. aut
aliquid horum que prædixi
mus effucib; suis emittit.
ac præcipue orationibus
preuenit. dupli citer p̄ce
care pronuntiant; primo. quod
orationis suæ r& sit. quod eâ
uidelicet neglegenter offe
rat; secundo. quod indiscipli
nato strepitu. alterius quoq;
qui forsitan in lenius orate
potuit. intercipit sensum;
Ideoq; præcipiunt eam celeri
fine concludi. ne forte immo
ranlibus nobis in ecc redun
dantia quedam sp̄iti seu fleg

matif. interrumpat nr̄e ora
tionis excessum; Et idcirco
dum c& huc feru&. uelut. efau
cibus inimici uelociter rapien
de est. qui proculdubio cum sit
nobis semper infestus. Tunc
maxime adsistit infestio.
cum contra se offerre nos
præces dño uelle per uiderit.
Cogitationibus & diuestis
humorib; excitatis. abducere
mentem nr̄am a supplicati
onis intentione festinant. &
per hoc eam tepe fœcere. a
cepto feruore conludent.
Quam obrem utilius censent.
br& ues quidem orationes.
sed creber rim ces fieri; Illud
quidem. ut frequ& lius dñm
deprecanter. iugiter eidem
coherere possimus. Hoc ues
ut insidicentis dicc boli iccula
que in fligere nobis tunc præ
cipue cum oram̄ insistit. suc
cincta br& uitate utemur;
Et idcirco ne psalmos quid&
ipsof. quos in congregatione
decanlent. continuata stu
dent pronuntiatione conclu
dere. Sed eos pronume & uer
suam. duceb; ut trib; int& cisio

nib; cum orationum interiectione diuisos. distinctim particulatim consummant. Non enim multitudine uersuum. sed mentis intellegentia delectant. Illud tot cuiuslibet sectiones; psallam spiritu. psallam & mente. Ideoque utilius habebit decem uersus cum rationabili assignatione canticum. quam totum psalmum. cui confusione mentis effunditur. Quenon nunquam pronuntiantis festinatione generatur. dum residuorum psalmorum quid decem uersus. modum numerumque considerans. non distinctionem sensuum audientibus; studet pandere. sed ad finem synaxeos properat peruenire. Denique si quis piam iuniorum. ut pro feruore spiritus. ut pro eo quod necdum institutum est. coeperit modum decantationis excedere. psallentis progressio. senioris intercidit. Hunc scilicet quem dicit manu succincedit. quos sed & cunctis fecit adorationem consurgere. Illud omnimodo dis-

13
prouidens. ne quod tedium sedentibus generetur. prolixitate psalmorum. Quae si quid decantat. non modo per se ipsum intellegentiae fructum amittat. sed & licet pro illo incidat deliramentum. quos fatidium synaxeos. nimis & ceteris succurrere. Illud quoque cepud eos. omni obseruantia custoditur. ut in responsione alleluiae. nullus dicatur psalmus. nisi is qui in titulo suo. alleluiae inscriptione prenotatur. Predictum uersus decem canticum psalmorum numerum recedunt. ut si duo fuerint. sex. si tres. psallent. si tres. quatuor. si quatuor. tres. Quoniam nunquam minus in congregatione decantent. ac inde quantumlibet multitudo conuenit. nunquam amplius psallunt in synaxi. quae quatuor. tres. XII

Hunc scilicet quem dicit manu succincedit. quos sed & cunctis fecit adorationem consurgere. Illud omnimodo dis-

sollemnitate & more cele-
brantes. absq; eo qui dicitur
in medium psalmos surre-
rit. Cuncti sedilib; humillim;
insidentes. auoce psallentis.
omnicordis intentione dep-
decens; sic namq; ieiunus. &
operatione totius diei noctis
q; lectes eunt. ut nisi huiusce
modi refectio adiuuent.
Nehunc quidem numerum.
stantes & plene preucleant;
nullum & enim tempus abo-
peris & exercitatione uicuum
transire concedunt. Quia
non solū ecc que diei splendor
admittit. omni instantice
manib; exercere conlendunt.
sed & sic illa operationum
genera sollicitam bñle p qui-
runt. que ne ipsius quidem noc-
tis densissime tenebre. uale-
ant impedire. Credentes se.
tanto sublimiorem spiritali
um contemplationum puri-
tate mentis in lurtū questu
sūt. quanto dū otius fuerint. XIII
ergo operis studium ac cebo-
ris intenti. Et idcirco medio-
citem canonicarum orationū
numerum iudicant diuinitus

moderatum. ut ardentiorib;
fide. spatium quo se uisitatiseo-
rum. infecti gēbilis cursu &
tender^{at} & serubur. Et nihilo-
minus fessis egrisq; corporib;
minime gigner^a & ur denimi-
& late fecerit idium; Ideoq; cum
fuerint orationum canonicarum
functionis & more fini-
te. unusquisq; ced suam rbeur-
rens cellulam. quam aut so-
lus. aut cum celo. tantum in-
habitare permittitur. Que
scilicet sociabiles operationis.
uel discipulatus. & discipline
in burtio copulcaur. uel cepte
quem similitudo uisutum.
compaxem fecit; Idem rursus
orationum officium. uelut
pbculicere secerificium. stu-
diosius celebrant. Nec ulte-
rius quisquam eorum. in re-
quiem somni resoluitur. do-
nē supueniente diei splendo-
re. nocturno operi ac medi-
tationi. operatio diuina suc-
cedet;

Quem lebosem. p r gler illam
rationem. qua tota in dū
tria agnitenles. secerificium
dō defructu manū suarum

offerre se credunt. ducunt; & cecusis. cum omni obseruatione custodiunt; Quod nos quoque si perfectioni studemus. eccedē diligenter conuenit obseruare; Primū. ne forte purificationem nr̄am. nocturnis psalmis & orationibus; adquisitionem. inuidus inimicus. liveness puritatis nostrę. cui maxime semper insidiatur. & in desinent infestus est. quædam somni inlusionem conlaminat; Qui post illam satisfactionem. quam pro negligentiis. & uigiliorationibus; nr̄is optulimus. & confessionis nr̄ę ueniam. per suspiria. imploratam. sollicitius nos sit tempus quietis. inueniunt. maculæ refertunt; Tunc præcipue fiduciam nr̄am dei. cere. atque enervate contendens. cum feruoribus nos cedam tendere. XIII. orationum nr̄arum puritate per uiderit. Itæ ut nūquam quos pro totum noctis spatium se uiciare non potuit. sub illius horę breuissimo tempore. de honestate conetur; Secundū. ues. quod tã

. & si nullæ reclus uerendæ diceboli emergat inlusionis. intercedens & licet purus sopor inest. tunc monacho. mox euigilaturus pccaturat. Segnemque totum diem inferens menti. per totum diem spatium. uigorem eius obtundat. Ille enim habet & perspicacitatem sensus. & pinguedinem cordis exhauriat. que nos possit per totum diem. aduersus omnes insidias inimici. cautiores robustioresque seruare; Quam obrem canonicis uigiliis priuante. ab eis sub iunguntur & cubie. ac maiore illis obseruatione succedunt. Ut & illæ purificationis. que psalmis. & orationibus; adquisitionem non percat. & inlenior sollicitudo. diligentius nos per diem custodituræ preparatur meditatione nocturne; Et idcirco ecces. cum ceditio ne operis & sequuntur. ne uelut otiosis ualeat somnus inreperere; Sicut enim nullum ferme ab eis otii tempus & capitur. ita ne meditationi quidem spirituali. finis imponitur;

Nam pcciter & exercenles cor.
poris animeq; uirtutes. & te
rioris hominis stipendice.
cū emolumentis inferioris
exsequant. Lubricis motib;
cordis. & fluctuationi cogi
tationum instabili. operū
ponderē. uelut quandam te
nacem. atq; immobilem an
choram p̄figentes. Cui uo
lubilitas ac puagatio cordis
in n̄ccc. ^{clausura} intra celle. uelut
in portu fidissimo uede
at conlineri. Atq; ite spiri
tueli meditationi tantum.
& custodia cogitationum
inlenla. non modo ad con
sensum prauē cuiusq; sug
gestionis. puigilem mentem
construere non sinant. uerū
& licet ab omni sup̄fluce. oti
osēq; cogitatione custodiat.
Ite ut quid ex quo pendeat.
hccuq; fecile possit a quo qua
discessi. id est utrum prop
ter meditationem spirita
lem. incessabile manuū opus
& exerceant. an prop̄t operis
iugitatem. tam p̄fclarum
sp̄s profectū. scientieq; lum
adquirant.

Finitis igitur psalmis. & cotidi
anec congregacione. sicut su
perius memorauimus. absolu
te nullus eorum. ut admodicū
subsistere. aut seismocinari
audet cum alio. Sed ne per
totum quidem diei spatium.
cellesuec p̄gredi. aut dese
rere opus. quod in ea soltute
& exercere p̄sumit. nisi forte
cum fuerint ad officium. ne
cesserit cuiusq; operis & uocati
Quod ite ex plenā forces egres
si. ut nullce inler eos seismoci
natio penetrat conseratur.
Sed sic unusquisq; opus exequit
in iunctum. ut psalmum. ut
scripturam quam libet me
morer r̄censendo. Non so
lum conspiracioni noxie. uel
consilii p̄ccus. sed ne otiosis
quidem colloquiis. ullam copi
am. uel tempus impediatur
pariter & cordis officio. in me
ditatione spiritali iugiter
occupato. Summanan. q;
obseruancia custodit. neq;
quam cum alio. ac p̄fclare
iunior es. ut ced punctum te
poris pariter substituere.
aut uspiam secessisse. ut mai

succo: inuicem tenuisse depre-
 henduntur; Siqui uero con-
 tra huius regule disciplinam
 repesti fuerint aliquid schis-
 que inter diocese sunt admisis-
 se: ut conlumaces ac p[ro]fane
 ricatores mandatorum. non
 laus culpa rei pronuntiati-
 suspitioni & licet conuicatio-
 nis. prauisq; consiliis. carere
 poterunt; Quam culpam mi-
 si in unum cunctis fratrib;
 congregatis. publici dilue-
 rint. p[ro]nitentia orationi
 fratrum. nullus eorum int[er]
 esse permittitur;
 ane si quis pro admissio quo-
 libet delicto fuerit ab orati-
 one suspensus. nullus eum eo
 prorsus orandi hec & licen-
 tiam. antequam summis se
 in terram penitentia. re-
 conciliatio ei & admisiue
 nice. coram fratrib; cunctis.
 publice fuerit ab abbate con-
 cessit; Ob hoc namq; tali ob-
 seruanlia. semetipso ab ora-
 tionis ei consilio segregat[ur]
 atq; secessunt. quod exedunt
 & in. qui ab oratione suspen-
 ditur. sedm apostoli senten-

tiem trececi satece; Et
 quisquis orationi et. antequam
 recipiatur a seniore. in consi-
 derata p[ro]bitate p[ro]motus. com-
 municate p[ro]sumpsit. com-
 plicem sed annationis eius
 efficiat. Trecedens scilicet se-
 m & ipsum uoluntate sa-
 tane. cui ille pro sui reatus
 emendatione fuerat depu-
 tatus. In eo ut maxime gra-
 uius crimen incurrens. qd
 cum illo si uel confabulatio-
 nis. ut orationis communio-
 ne miscendo. maiorem illi
 genese insolentia fomite.
 & conlumaciam delinquen-
 tis in peius nutriat; Pe-
 ciosum namq; sollicitu tri-
 buens. cor ei magis magisq;
 facci & indurari. N & humi-
 liceri & in sin &. ob quod fue-
 rat segregatus. Et per hoc
 uel in se p[ro]pationem senioris
 non magni p[ro]ndere. ut dissi-
 mulcenter de reat[ur] facce-
 ne & uenia cogitare; **XVII**
 Si autem. cui religiosi conu-
 tus comonitio. ut synax[is] tot
 cura comittit. non passim
 ut libitum e. nec p[ro] ut nolite.

fuerit & perge fecerit. aut
opostumit & in somni pro
prium. & in somni cohortat.
Fratres & licet. ad co. tidicenas
uigiliet & suscitaye presumt;
Sed quamuis & in consubludo
diuina. hora solita & uigiliet
compellat. tamen sollicite.
frequenterq; stellaru cussu
prestitutum congregatio
nis. tempus & explorans. ced
orationum eos inuitat offi
cium. Ne in utroq; in ueniat
incautus. si uel oppressus so
no. statutam noctis. truen
grediatur. horam. ut ex
dem dormiturus. atq; ad so
num festinus anticipet. Et
non tam officio spiritueli. ut
quidli omnium deseruit se:
quam requiei sue fatit fecit

XVIII se credatur.

Hoc quoq; nosse debemus. auctu
per & sabbati. que lucescit
indiem dominicum. usq; in
uesperam sequentem. apud
egyptios genua n curuari.
Sed ne totis quidem quinqa
genis in diebus. Nec custo
dir & in eis ieiuniorum regu
lan. quarum rerum ratio.

suo loco in collationib; seruo
rum. cum dnr iusserit & po
netur. Nunc propositum
nobis. e. causas tantum modo.
br & in narratione purre
re. ne castigatum modum.
uolumen & cedat. aut ifis
tidio legentem onerat.

EXPLICIT DICAMONIC
NOCTURNARU ORA
TIONU: MODO LIB II,
INCIPIT CAPITULU PRE
SENTIS LIBRI